

Bordeel en kerk

Het rijksmonument Kerkstraat 29/31 uit 1757 is een van de fraaiste oude panden in de kern van Nederweert. Het wordt ook wel het *'Huis van de twaalf ambachten'* genoemd. Achtereenvolgens woonden er een schoolmeester, brouwer, bakker, textielverver, herbergier, klokkengieter, winkelier, koopman, boer, uurwerkmaker, kunstschilder en kasier van de Boerenleenbank. Twee van de opmerkelijkste bestemmingen van het huis, bordeel en kerk, komen niet in dat lijstje voor.

Rond 1630 stonden huis en bewoners ongunstig bekend. Binnenshuis werd een losbandig leven geleid, met veel seks in eigen familiekring en ook met burens en andere inwoners. Een soort bordeel, maar zonder commercieel gewin. Een en ander was zeer tegen de wil van de wereldlijke en geestelijke overheid. De bisschop van Roermond stelde in 1630 een onderzoekscommissie in. Die kwam naar Nederweert en nam interviews af bij de bewoners en burens. Elke ondervraagde werd gedwongen tot absolute geheimhouding over wat hij of zij wist en gezien had. Alle verslagen van de commissie moesten geheim blijven en werden daarom in de latijnse taal geschreven. Zo werd voorkomen dat iedereen kon meegenieten van de in geuren en kleuren beschreven gebeurtenissen. In die onlangs herontdekte rapporten staat te lezen dat de dochter des huizes *'zich spontaan aanbood voor copulatie'*. Als ze vanuit het raam oude klanten door de Kerkstraat zag lopen, riep zij hen toe: *"Ick heb U geneijt"*, waarna de aangesprokene beschaamd afdroep. Getuigen verklaarden dat in het huis regelmatig hitsige mannen rondliepen, *'met hun instrument ontbloot in de hand'*. De vader des huizes had het druk met het betalen van zwijggeld en het afkopen van getuigen. Na het onderzoek van de commissie werd het bordeel gesloten.

Vanaf dat moment werden er alleen nog maar eervolle ambachten uitgeoefend. Er werd zelfs met de wijwaterkwast gezwaaid! In de beginjaren van de Franse tijd (1797-1802) deed de schuur achter het huis namelijk dienst als schuilkerk. Het was de tijd dat Napoleon de Katholieke eredienst verbood. De Lambertuskerk werd gesloten en de pastoor en twee kapelaans werden uit hun ambt

Winterpret in de sneeuw, gezien vanuit de oude kapelanie. Rechts de schuur die in de Franse tijd als kerk fungeerde. Op de voorgrond staat tegenwoordig het huis van wed. Philomène Bongers. Foto archief SGN.

gezet. De bevolking gaf zich niet zo snel gewonnen en de geestelijken bedachten een uitweg door de sacramenten van het doopsel en het huwelijk op geheime plaatsen toe te dienen. Aanvankelijk weken de Nederweertenaars voor de huwelijksvoltrekkingen uit naar Someren of Deurne (Brabantse plaatsen die destijds nog niet onder Napoleon's regime vielen maar onderdeel uitmaakten van de Bataafse Republiek). Later werden geheime locaties in Nederweert gebruikt, zoals het pand Kerkstraat 29/31. De pastorie en kapelanie kwamen niet in aanmerking voor geheime kerkdiensten omdat die teveel opvielen en omdat er vele verklikkers in het spel waren. Bij de huwelijksvoltrekkingen in de schuilkerk traden dan ook meestal de hoofdbewoners van het huis op als getuigen, zodat er zo weinig mogelijk vreemden bij betrokken waren. Bovendien woonde het Franse hoofd van politie, Charette Duval, in het huis pal ernaast. Voorzichtigheid was dus geboden, zeker in het huis van de twaalf ambachten...